

Σ έναν πόλεμο δέν λαμβάνουν το βέλη του πυρός μονάχα οι στρατιώτες κι' οι αξιωματικοί. Δέν κινδυνεύουν μόνον αυτοί, δέν ταλαιπωρούνται μόνον αυτοί, δέν σκοτώνονται μόνον αυτοί. Τους ίδιους κινδύνους διατρέχουν και οι πολεμικοί άνταποκριτά των εφημερίδων. Και να ποί τους και γιατί...

ΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΙ ΣΤΟΥΣ ΠΟΛΕΜΟΥΣ

Υπό την βροχην. Ένα ύπνο ζευγάρι. Ο Σάν Λέν κι' η γυναίκα του θεοδηστική. Πώς έφραξαν, αλλά κι' εθριζόμεσαν δημοσιογραφικής. Οι ξένοι ανταποκριτά στη Βουλγαρία. Υπό περιορισμέν!... Ο Μάρτλετ στην Τουρκία. Είχε μόν μάγειρο, άλλα... πεινρούς. Στο Μαυροβούνιον. Παρέα με τους γαϊδάρους. Οι ξένοι ανταποκριτά κατά το 9%. Δεινοπαθήματα, ηρώσιμ, κατεργαριές, θυσίες, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Όταν ή Δ' Μεραχία του Έλληνικού στρατού, μετά τη μάχη τών Γιαννιτσών, περνούσε τη μεγάλη γέφυρα του Αξιού, βαδίζουσα κατά της Θεσσαλονίκης, ολόκληρος ο στρατός, ένεκα της φοβής καταγυρίσας και της βροχής, ποίταρε, είχε σκεπαστεί με τά αντίσκηνά του, παρουσιάζοντας έτσι ένα θέαμα... ζωντανών σάκων!...

Στην άκρη του γεφυρού του Αξιού στεκόταν ένας αξιωματικός και έπιτηρούσε, με διερευνητικό βλέμμα τους άνδρες, κήπως τρώπιας κανέναν ξένου άνωμοσά σ' αυτούς.

Ένώ λοιπόν έξήταζε τους στρατιώτες που περνούσαν, είδε ξαφνικά και δύο περιεργά ίπποκίματα, που φουφούσαν αδιάφορα και γοητές. Χωρίς να χόση καθό τοί τους έπισας και τους έστειλε στο συνουδών στο Τούρν.

Εκεί όμως έγινε ή άναγνωρίσις τους. Ο Ένας ήταν ο κ. Ζάν Λέν, άνταποκριτής της «Έλλοστρατιών» κι' ο άλλος... ή σήλληγός του, ή όποία έπέμενε ν' ακολουθήση το σύγγρο της στην επικήδειον άποστολή του!...

Το ζεύγος αυτό είχε ξεκινήσει από την Αθήνα στις άρχές Οκτωβριον 1912 και πρόφτασε τον Έλληνικό στρατό προχωρόντα και μαχόμενο. Άνακατέθηκε λοιπόν μαζί του και περιεπάτησε χιλιόμετρα ολόκληρα κάθε μέρα, μέσα στην άκατάστατη βροχή και στις λάσπες.

Όταν ο Ζάν Λέν κι' ή γυναίκα του συνελήφθησαν στη γέφυρα του Αξιού, είχαν τέσσερες ημέρες να γάνε! Και τις τέσσερες αυτές ημέρες δέν είχαν βάλει στο στόμα τους, παρά λίγα... κομμάτια και γαλέτα!

Η σήλληγής τους όμως τους έπισσε, γιατί όταν άναγνωρίσθησαν, τους πήραν στο στρατηγείο του Διαδόχου Κωνσταντινον όπου... έφαγαν για δώδεκα ημέρες!... Είχαν βέβαια έτοιμους φοβηρά, άλλα ίκανοποιήθηκαν άπώλυτος, γιατί ή «Έλλοστρατιών» είχε πρώτης τάξεως εφόδης και περιεργαίς της κατάληψης της Θεσσαλονίκης από τον Έλληνικό στρατό.

Την ίδια έποχή ή εφημερίς «Ντέλεν Μίρσο» είχε άποστείλει στη Σόφια τον άνταποκριτή και φωτογράφο Γκράν.

Μόλις όμως ο Γκράν δοκίμασε να φωτογραφήσει τους έπιστάτους Βουλγάρους, που κινιανόνησαν στις πλατιές της Σόφιας, συνελήφθη κατά διαταγή του Βουλγαρακού Έπιτελείου, χωματρωσθής ός... κατάσταςος Αδουσιακός!...

Θά έμενε δέ πολλές ημέρες στις φυλακές, αν ο Άγγλος πρέσβης δέν έστειλε να διαμαρτυρηθή και να ζητήσει την άπελευθέρωσή του.

Και άπελύθη μόν ο Γκράν, από τις φυλακές, δέν του έπετρέθη όμως να παρακολουθήση το Βουλγαρακό στρατό.

Αυτός κι' άλλα όδύνητα ξένοι άνταποκριτά κρητηθήσαν στη Στάρα Ζαγορά, όπου και έμειναν ός το τέλος, σκεδόν των έπιερισίων.

σει τον Μαυροβουνιότικο στρατό, πέρωσε νύχτες ολόκληρες μέσα σ' ένα σταβλό έχοντας για συντρόφους του δύο... γαϊδάρους και πέντε άγελάδες!...

Όσοιτις ο Γάλλος δημοσιογράφος Ρεβιν κοιμήθηκε μια ολόκληρη νύχτα στο Όμαρλι, κοντά στην Τουαλάτζα, μέσα σ' ένα χάνι, όπου είχαν πεθανει πολλοί Τούρκοι στρατιώτες από... χολέρα!...

Άλλα ή κακοζήεις αυτές δέν είναι οι μόνον κινδύνου των πολεμικών άνταποκριτών. Η σφαίρες και ή όβίδες χροεινον γύρω τους, ενώ αυτοί είνε έπιερισμένοι να κρατάνε σημειώσις, να φωτογραφούν ή να παίρνουν σάτια.

μον σωριάζονται νεκροί και τραυματίες!... Ένας στρατηγός περτει νεκρός!... Πέφτω κι' έγω!...

Τόν Νοέμβριο του 1911, κατά των Ιταλοτουρκικού πόλεμο, ο Θουμας Γκράν, ο άνταποκριτής του «Ντέλεν-Μίρσο», μετακινήσθής σε Ιταλό στρατιώτη, μέχρι μέσα στη ζώνη, στην όποια έπρόκειτο να γίνη από των Ιταλών θανατική έκτέλεσις πολλών Αράβων.

Με τη φωτογραφική του μηχανή ο Γκράν, κατόφθους να φωτογραφήση «τάς άνανδρους έκτελεσις του άδολου πληθυσμού από του Ιταλικού στρατού». Η φωτογραφίς του αυτές δημοσιεύθησαν στις Άγγλικές και κινιανές της Ιταλικές εφημερίδες έπιερισμένη την άγανάκτηση όλων του πολιτισμένου κόσμου.

Ο Μάρτλετ πάλιν, για ν' άποφύγη τη Τουρκική λογοκρισία, κατά τον Βαλκανικό πόλεμο και να στείλη το θωρακισό όφθρο που έστειλε για τη μάχη του Λουλέ-Μπιογιάς, έπεσε στην Κωνσταντινούπολη κι' έναλλοσ έδει ένα άπόστολο το όποιο τον μετέφερε στη Ρουμανία άρ' όπου τηλεγράφησε το όφθρο που στην εφημερίδα του!...

Έπίσης και ο Αδουσιακός άνταποκριτής Βάγνεσ, που παρακαλούσθους τον Βουλγαρακό στρατό, έπεδή τις μεσοσας να τηλεγραφήση από το μέτωπο τις λεπτομέρεις της ίδιας μάχης του Λουλέ-Μπιογιάς, προσκοπήθηκε τόν... πληγωμένο!

Έτσι κατόφθους να μεταφερθή άνήμερον από τους Βουλγάρους νοσοκόμους στη Σόφια όσον... άναστήθηκε και τηλεγράφησε λεπτομερώς στη Βιέννη τά της μάχης.

για να τόν διευκολήνη όπου πήγαινε.

Μολαταύτα να τί γράφει σε μια άνταπόκρισή του :

'Έγώ κι' ο Ιομρέτ επί δύο ημερώνχτα δέν έφάγαμε τίποτε, έπίναμε δέ μονάχα νερό ακάθατο! Το μόνο δέ άλογο που είχα σκοτώθηκε κι' άναγκάστηκε να ακολουθήσω πεζός την ύποχώρησι του Τουρκικού στρατού σ' τη ν Τουρλού. Έκει ήγήνησα από τόν Αβδουλάχ-πασά κάτι νά φρω, δυστυχώς όμως δέν είχα και εκείνος τίποτε!...

Ένας άλλος Άγγλος επίσης δημοσιογράφος, ο Ουίνταϊ, ο όποιος είχε ακολουθήσει

Στον Έλληνοτουρκικό πόλεμο του 1897 στις μάζες του Θεσσαλικού κάμπου, τριγύρω στο Βόλο, δύο πολίτες είχαν κινήσει τόν θαυμασμό των Έλλήνων στρατιωτών.

Μέσα στα χαλαρώματα κι' οι δύο, με το σημειωματάριο στο χέρι έγραφαν τις εντυπώσις τους για τά άποτελέσματα του πυρός του Έλληνικού πεζικού κατά των Τούρκων.

Οι δύο αυτοί πολίτες ήταν δύο Λιφρυσιανοί άνταποκριτά.

Στόν Ισπανοαμερικανικό πόλεμο ο νεαρός Ισπανός Άγχιόρο, άνταποκριτής της «Εφημερίδος της Μαδριτής», σκοτώθηκε από έναν Αμερικανό τη στιγμή που έγραφε στο σημειωματάριό του τις εντυπώσις του για τη μάχη. Την ώρα δέ που χτυπήθηκε είχε το κονιφάρι να γράφη στο χαρτί του, πόν να ξεμυρήση και τά έξης :

...δ' έχθρος φεύγει!... Γύρω μου σωριάζονται νεκροί και τραυματίες!... Ένας στρατηγός περτει νεκρός!... Πέφτω κι' έγω!...

